

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adódnak vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban.
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjaj fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 ft — Félévre 4 ft — Negyedévre 2 ft.
Néptanítóknak egész évre 6 ft — Félévre 3 ft — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és esütőrtökön.

Rudolf trónörökös halála.

A budapesti és bécsi hivatalos lap a következő szöveggel idézett közleményt hozza:

Az ő cs. és kir. fensége, Rudolf főherceg trónörökös elhunytának lesújtó eseményéről általunk tegnapi közölt adatok, a magas elhunyt legközelebbi környezetének a végzetterhes esemény kábító benyomása alatt szerzett első észleleteire voltak alapítva. A környezet, miután a hálószoba ajtaja feltörött, ő cs. és kir. fenségét ágyában élettelenül találta s ezen első benyomásra támaszkodtak aztán a Bécsbe érkezett jelentések, valamint az a feltevés is, hogy a halált szívzselhűdés okozta.

A jelen voltak sürgős táviratban kérték Meyerlingbe dr. Widerhofer udvari tanácsost, ki ennek következtében a legközelebbi vonattal azonnal oda sietett.

A haladéktalanul megejtett vizsgálat megállapította, hogy a boldogultnak fején egy meglehetősen nagy seb van, a koponyafalnak és koponyacsontok nagyobb kiterjedésű elválásával, melynek rögtön halált kellett előidéznie, s a mely lő-sebnek ismertetett fel. Az ágy mellett, a jobb kéznek közvetlen közelében, megtalálták a kilőtt revolvért, s a fegyver helyzete semmi kétséget sem hagyott fenn arra nézve, hogy a halál önkéntesül okozott.

Az a körülmény, hogy ő cs. és kir. fenségének szolgálószemélyzete a melléképületekben volt elhelyezve, és hogy a boldogult mellé beosztott szolga, a vadászat megrendelése végett, ő fensége parancsára a házat rövid időre elhagyta volt: érthetővé teszi, hogy a lövés durranását senki sem hallotta meg.

A haladéktalanul Meyerlingbe kiküldött, s a fennálló szabályok szerint megalakított bizottságnak feladatát képezte, a tényállást és a mellékkörülményeket jegyzőkönyvbe venni.

El nem hallgathatjuk, hogy ő cs. és kir. fensége közvetlen környezetéből többen, az utolsó hetekben a beteges idegizgatottságnak gyakori tüneteit észlelték rajta, úgy, hogy azon nézethez kell ragaszkodni, hogy e borzasztó esemény pillanatnyi elmezavarának volt kifolyása. Ezenkívül megemlíthető az is, hogy ő cs. és kir. fensége egy idő óta gyakran panaszkodott főfájásról, melyet ő maga annak tulajdonított, hogy mult ősszel lovával elbukott: ez a baleset azonban ő cs. és kir. fenségének határozott parancsára, annak idején titokban tartatott. Idáig a hivatalos lapok.

Midőn azonban a szörnyű öngyilkosság okait kutatjuk, a megdöbbenve tapasztaljuk, hogy nincs egyetlen egy se, mely a valószínű bizonyult tényt megértendő velünk, nem csodálkozhatunk akkor a fölött, hogy a közvélemény — a mint első pillanattól fogva kételkedett a természetes kumulálásban, most ép úgy kételkedve fogadja e hírt is. Általános a hiedelem, hogy vagy baleset, vagy gonosz bosszúvágy áldozata az ifjú koronahereceg.

E hiedelem azonban a tény valóságán megdőlt s egy megfajított promléma marad örökre, hogy mi vitte rá az imádott férfit, ki minden földi javak, — diademság, fény boldogság fölös gyönyöreiben uszott, ki előtt egy magasztos jövő képe lebegett, arra az iszonyú gondolatra, hogy önkéntesül vessen véget életének?

E gondolat az ember-élet fölött uralgó ethikai törvényeket tiporja el. A sajnó fájdalom, mely eltölti a

népek szívét még egy égető tövissel gazdagabb, egy égő tövissel, mely a társadalom betegségből nőtt ki.

Egy trónörökös — mint öngyilkos?! E végtet borzalmas tartalma az életezési ideális fölfogását semmisíti meg.

Hát mi — gyarló emberek, terhek- és sorscsapásoktól meggyöngyödt lények — hol merítsünk megnyugvást, ha lelünk elé a trón közelében való megtörés példája lép?

Ki legyen még erős, ha az erkölcsi kötelmek is elenyésznek, a hol a legfőbb földi boldogság, a legszebb jövő se képes azokat egy pillanatnyi bánat behatása alatt ébren tartani?

Vigaszt akarnak nyújtani azzal, hogy mintegy ráakarnak mutatni zilált lelkiállapotra, szellemi zavarra. — De mi ezt nem fogadjuk el! A trónörökös elméje világos volt s nem zavarta azt meg más, mint a bánat. De mely bánat, — honnan eredt, s miből táplálkozott, hogy oly óriássá nőtt? — Tudjuk, a kapott tudósítások világosan elárulják, hogy a trónörökös rég foglalkozott öngyilkossági eszmékkel. Sőt már el is rendezett minden halála esetére, nyugalommal és megdöntséggel.

De miért?

E kérdések űzik kergetik egymást agyunkban, de feleletet reá nem adhatunk.

Adja a magyarok istene, hogy Ő Felsége a király e szörnyű csapást erős lélekkel tudja elviselni!

A gyász városunkban.

A megrendítő katasztropha, mely gyszba borította Ausztria-Magyarországot, melynek részleteit immár Euro-

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Rudolf trónörökös.

Mielőtt a nagy halott élettörténetét főbb vonásaiban csupán feltüntetnők, adoznunk kell azon szomorú hatásnak, melyet a megrendítő gyászeset nemcsak hazánkban, de az egész világon előidézett.

Egy ravatal, melyet népek milliói vesznek körül megilletődéssel, tisztelettel, szeretettel és mindezeket fölülmuló fájdalommal nem idezi elő bennünk csupán azon érzelmeket, miket a hozzánk hasonlósorsú emberek halálakor érzünk, hanem túlhatja képzeletünket a szokott határokon, és megrendíti a nagy jövőben való hitünket, midőn oly férfitől foszt meg bennünket, — kiből a nagy multakat felelevenedni, s kinek varázshalma alatt hazánkat a közel jövőben felvirágozni láttuk.

Ilyen hatalmas géniusz látott a magyar az elhunyt trónörökösben.

Ő akiben a nemzet tradíciót visszacsillámlani látta, akinek elméje tündökölt, mint a korona gyémántja, — s kinek a magyarhoz való erős ragaszkodása és rokonszenve nem tetgett, hanem igaz és őszinte volt, ő akiben a szabad hongolgar a hon jövője iránti leghatalmasabb biztosítékát látta: meghalt, — és csupán egy tiszteletteljes emléket hagyott hátra.

A gyászszoszorúhoz tehát egy levélkével hozzájárulunk mi is; az egész világ, — a népek milliói tették le e koszorút a ravatalra, — mely általános részvét mégis kevés ahhoz, hogy a nagy veszteséget kárpótolhatná.

Rudolf trónörökös 1858. augusztus 21-én született.

A hivatalos lap szerint az uralkodó az újszülöttet a császári ház szokásához képest azonnal felruházta az aranygyapjas renddel, és kinevezte őt a 19. sz. gyalogezred ezredes-tulajdonosává, mely „trónörökös“ nevet visel.

Kilenc éves korában befejezván elemi tanulmányait, a gimnázium tantárgyára ment át, melyet atyja kívánságára, a legszélesebb alapon kellett elsajátítania, mintha csak ez uton

kellene megkeresnie a kenyerét. A latin nyelvet és klasszikusokat Fleischmann egyetemi tanártól tanulta, ugyszintén a világtörténetet is. A földrajzban Grün, a természetrajzban Hochstetter tanártól nyert oktatást, számtant és mértant Krisz tanártól tanult. A cseh történelemben Gundely tanár volt a tanítója, a magyarból, Rónay Jácint.

A modor, melyben a fiatal főherceg szelleme tanulmányainál egész önállólag és egyénileg fejlődött ki, minden tanárgyánál uralkodó volt s tanúságot tett gondolkodása önállóságáról és erélyes elméjéről.

Gimnázialis tanulmányai után, melyek mellett a művészetek, a rajz, festészet és zene sem voltak elhanyagolva, 1875-ben a bölcsészeti és jogi tanulmányokra lépett át.

Katonai kiképzetése 1872-ben vette kezdetét. Tereptanban, fegyvertanban és hadserög-szervezésben Wagner alezredes, fegyvergyakorlatban és gyalogsági mozdulatokban Grünwald főhadnagy, lovassági gyakorlatokban Gemmingen őrnagy voltak oktatói.

Első nagyobb utazása tanulmányainak bevégzése után az ipar és közműveltség, a jóllét és alkotmányosság klasszikus földjére Angliába vezette, hová 1877. végén indult el anyjával, a királynéval, a ki orvosi rendeltéből Irlandban volt a telet töltendő. Inkgonno utaztak, a mi kizárt minden ünnepléyes fogadást.

Angliából visszatérőben Németországot is beutazta 1880-ban vezette utja oda, a hol Stephániával először találkozott.

A főherceg, úgyszólván első látásra megszerette a sugár növést, ragyogó kék szemű, örökös mosolyu leánykát. Csakhamar kikérte a szülők beleegyezését, azt mindkét részről megnyervén, a laekeni királyi mulató téli kertjében, márczius 6-án találkozott a fiatal pár s Rudolf, mint királyi személyek ritkán teszik, maga kérte meg kiválasztottját.

— Madame, — mondá, kezét nyújtván felé, — akar-e élettársam lenni?

— Szívesen, mondá a leánya, mélyen elpirulva, de mégis bátor hangon; s — meg lehet győződve Fenségéd, hogy kötelességem mindig teljesíteni fogom.

S ezzel meg volt a szó és szívek eséréje.

Másnap Rudolf ezt sürgönyözte apjának, a császár- királynak:

»A királyi udvarhoz vagyok hiva ebédre. A hercegnő nagyon tetszik nekem. Csokolom kezeiket.«

Az eljegyzés egészen családi körben történt. Frére Orbán ur, a belga miniszterelnök s néhány belga főnemes volt csak jelen. A miniszterelnök a törvényhozásban ünnepléyes jelentést tett ennek megtörténtéről.

1878. július 23-án lépett Rudolf trónörökös tényleges katonai szolgálatba.

A katonai körök feltétlenül magasaltják e szakbeli tehetségeit, melyeket ugy a tabori és garnizonszolgálatban, mint a marchegyi, brucki, dalmáciai, hercegovinai hadgyakorlatokon bemutatott.

Távol az okkupált területen járt nevével s megjelenése politikai esemény, fogadtatása és a lelkesítő hatás, melyet az ottani lakóságra gyakorolt, politikai siker volt.

Irodalmi működését a következőkben rekapituláljuk:

Huszonhárom éves fiatal ember volt, amikor azzal lepte meg a világot, hogy könyvet írt éne a cimen: Tizenöt nap a Dunán. A madarvilág alapos ismerőjének s egy szenvedélyes vadászának műve ez a könyv.

Négy év múlva követte ezt a könyvet egy második, Keleti utazás a cime. Szól a kelet sokszor megénekelte vidékeiről, Sztambulról, Palesztináról, Egyiptomról, melyet völegénykorában járt be, közvetlenül házassága előtt.

Koronája irodalmi működésének »Az osztrák-magyar monarchia irásban és képmén.« 1886-ban indult meg a nagy munka, a trónörökös saját bevezető cikkével, mely az ő keze irásával ment a nyomdába. Büszkesége volt ez a munka, a mit bizonyít az is, hogy karácsonkor a királyi család számára adott ajándékai között első helyen volt művének eddig megjelent része.

Ez a szerkesztői munka adott legtöbb alkalmat neki arra, hogy az írói társaságot megismerje.

Hogyan beszélt Rudolf trónörökös magyarul, arra elegen

pa-szerre ismerik. — Zombor sz. kir. városában is benső részvétet s hazafias gyász-érzetet teremtett. — Mint lapunk mult számában jeleztük, a halálhír villámként futotta be a város minden rétegét, s másnap már gyászoblogó lengett középületeinken. A város törvényhatósága e napra közgyűlést hirdetett, mely d. e. 10 órákor vette kezdetét s szokottnál is népesebb volt.

A közgyűlést Sándor Béla főispán nyitotta meg, tudatva a törvényhatósággal a tragikus eseményt, kifejezést adva azon rendkívüli bánatnak, melyet minden egyes polgár e pillanatban élnének érezett s egy-két szóval rámutatva ama nagy s lesújtó csapásra, mely nemcsak Ó Felséget az apát, hanem azon országokat is érte, melyek fölött az országlást a megdicsőült koronaherezeg hivatva volt örökölni. Röviden megemlítte, hogy az elhunyt trónörökös mily igaz rokonszenvet tanúsított mindig hazánk iránt, s mennyire meg volt áldva mindama nemes tulajdonságokkal, melyek egy fejedelmet népei fölötti áldásos uralomra képezzé tesznek. Képtelennek érzé magát a lesújtó hír pillanatnyi hatása alatt kifejezést adni mindazon érzelmeknek, melyek most a haza polgárainak lelkét eltöltik, de tolmácsolja azért a közgyűlés részvétét, melyet jegyzőkönyvileg kifejezni kér, s egyuttal föl hívja a polgármestert, hogy a gyászhír hivatalos értesítése után sargönyvéleg fejezze ki a város közönségének hazafias részvétét a belügyminiszterium utján a trón számolyánál, s indítványozza, hogy a város testületileg vegyen részt a megtartandó gyászintenzitelen. Végül kéri a közgyűlést, hogy a kegyelet adóját azzal is rója le, hogy a mára hirdetett közgyűlést megtartását február hó 1-én d. u. 4 órára tűzze ki.

A közgyűlés a főispán ezen előterjesztését élnék meghatottsággal hallgatta meg, s némán vette tudomásul. De nemcsak e hivatalos alakban nyert a gyász-érzet kifejezést, a polgárság e város és e megyében mindenféle nyilatvánt kegyeletet és gyászt azzal, hogy a közeli napokra hirdetett táncvizalmakat s nyilvános mulatságokat a napirendről levette. Kularól Sztójkovits György elnök távirattal tudatta lapunk szerkesztőjével a következőket: „Kérjük becses lapjában közölni, hogy a kulai dalárda február 2-ára meghirdetett dalestélyét a közbejött országos gyász miatt nem tartja meg!”

A helyb. kereskedelmi ifjuság is elhalasztotta bálját s bizonyára minden község s város ugyanigy sietett kegyelet-érzetének kifejezését adni.

Városunk polgármestere a közgyűléstől kapott utasítás szerint a következő sargönyvet intézte a belügyminiszterhez:

Zombor szab. kir. város közönségének f. évi január hó 31-én tartott törvényhatósági bizottsági rendes közgyűléséből nyert megbízás alapján azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok Nagyméltóságodhoz, miszerint azon legmélyebb fájdalomnak és részvétnek, mely Rudolf trónörökös Ó Fenségének váratlan elhunytá folytán úgy a Felséges uralkodó házat, mint a magyar hazát, ért mérhető csapás folytán kélbület eltölti, a Felséges trón számolya előtt kifejezést adni kegyeskedjék.

A város közönsége nevében:
Dr. Csthás Benő,
polgármester.

Országgyűlési napló.

— Jan. 30. — A magyar népképviselő méltósága ma súlyos serelemt szenvedett. Immunitásán eszra esett a karhatalom tulaj-

dó lesz az ő saját szavait idézni, amiket 1885 nov. 4-én az országos kiállítás bezártakor hangoztatott:

„Mai nap teljes meglepéssel tekinthetünk ezen művünk-re vissza, melynek erkölcsi értéke mindenekelőtt tartós haszonra fog szolgálni: mert ezen kiállítás mindnyájunkban a bizalmat, az önértzetet s a hatalmas közművelődési emelkedésünk jövőjébe vetett hitet költötte fel és a külföld előtt is bemutatja, mivé alakult Magyarországot az utóbbi évek alatt, hogyan emelkedett föl a szellemi és művészi alkotásoknak terein, épen úgy, mint ipari és mezőgazdasági tekintetekben teljes mértékben a kulturálmok sorába.

A Szent István koronájához tartozó országokra néve e mostani kiállítás fontos szakaszát képezi ifjú eréjű művelődési kifejlődésünkben s ebben rejlik a legjelentékenyebb siker. Reánk néve, kik szerencsések voltunk ezen műben résztvehetni, a leg-szebb jutalom és büszkeség azon öntudat, hogy a hazának szolgáltunk, azon hazának, melynek szent földébe a hűség és gyermeki szeretet legszivósabb kötelékei csatlolnak bennünket.

Nem lesz talán fölösleges, ha olvasóinknak imitten felsoroljuk a mostani trónörökösre hivatott ág tagjait.

A trónörökös a pragmatika sanctio-ban megállapított és Magyarország törvényeibe becikkelyezett örökösödési rend szerint: Károly Lajos (József Mária) főherceg, a király ó felségének Miksa mexikói császár után való testvéröccse. — Első neje Margit főhercegnő, János szász király leánya volt, ki 1858-ban halt meg; második neje Anunciata főhercegnő, II. Ferdinánd szicíliai király leánya (meghalt 1871-ben). Harmadik neje, a mostani trónörökösnek: Mária Terézia főhercegnő, néhai Miguel portugál infans leánya. (Született 1855. aug. 24-én a heubachi kastélyban, nöl ment Károly Lajos főhercegre 1873. július 23-án.) Károly Lajos főhercegnék második házasságából született fia:

Ferencz Ferdinánd, Ottó Ferencz József, Ferdinánd és Károly Lajos.

kapása által. A képviselőháza vezető utókat katonai kordonok állottak el. Igazolás nélkül senki sem közlekedhetett.

A helyzet csak egy hajszállal különbözött az ostromállapottól.

A felháborodás fenyegető kifakadásokra ragadta az ellenzék. Nem akart tanácskozni szuronyok közt. Az elnök nem tűrhette napirendre a katonai javaslat röszletes tárgyalását. Meg a közgyűlés előtt indult meg egy szenvedélyes vita, mely eltartott delutáni fel kettőig és azzal végződött, hogy az ülés a napirend megkezdése nélkül felfüggesztet, az ülések pedig péntekig elnapoltattak.

Az ellenzék első szónoka: Szederkényi Nándor, ostromállapotnak minősítette a parlament körül vett katonai övet és követelte az ülés felfüggesztését mindaddig, míg a ház elnöke nem intézkedik az ostromállapot megszüntetéséről. Apponyi Albert gróf, bár a legnagyobb bigadáságot illette meg a helyzetet, hasonlóképen korlátozva látta a szabad tanácskozás két föfeltételét: a képviselők szabad közlekedését és a nyilvánosságát. E feltételek biztosítása érdekében intézkedéseket sürgetett és javasolta, hogy a képviselőház két napra halassza el üléseit.

Ez alatt az izgatottság tetőpontra hajgott. Kivülről rémhírök érkeztek a házba. A ház irdogalmazóságának ablaka alatt fegyverzörög hallatszott. A katonaság benyomult a politikusok udvarába és megvadadt több egyetemi polgárt. Az elnök épen azt bizonygatta magacsal, hogy a képviselők szabadon járhatnak-kelhetnek, mikor belépett az ülésterembe két ellenzék képviselő: Szentiványi Kálmán és Zay Adolf, kiknek szintén meggyűlt a baja a karhatalommal.

— Botrány! Gyálat! Rabok vagyunk! Nem túrkjünk! A vég-sógiq megynk! Szuronyok közt vagyunk! Az egész város ostrom-állapotban van! Szuronyok közt nem lehet tanácskozni! A katonaság közeletti korlátozva a vélemény szabadságot! Hagyjuk el az üléstermet! — az ellenzék eme dühös kifakadásai minduntalan a legretentesebb zúrvárba főtotta a tanácsozást.

Minden okos zó. jóvala tanács hatástalanul hangzott el. Se Szederkényi, se Apponyi indítványa nem kellett a többségnek. A miniszterelnök ellenzék. A minden pillanatban fenyegető anarkia ellenében a ház elnöke 30 percnyi szünet kimondásába vetette minden reményét.

Az elnök tenyleg felfüggesztette az ülést fél órára. Ezt arra használta föl az elnök, hogy a dolgok állásáról személyes meggyőződést szerezzen. Több képviselő kíséretében csakugyan körülnézett az utcákon. Milyen impressziókat szerzethet magának, leginkább jellemzi az, hogy visszatérte után indítványozta az ülés elnapolását két napra.

Ezzel azonban még nem volt vége a háborúságnak. A beszédek árja megint megindult. Pázmány Dénes parlamenti bizottság kiküldését indítványozta a dolgok megvizsgálása céljából. Eotvos Károly egyenesen a katonaság eltávolítását követelte, emélik az ülések elnapolása gyalogatos meglénykzódás volna a szuronyok előtt. Ugron Gábor és Szalay Imre ugyanczont akarták. Apponyi Albert gróf parolta az elnök indítványát, Szilágyi Dezso pedig néhány jóakora tanácsot adott az elnöknek, akinek azokra csakugyan nagy szükség volt.

Két intermezzo szakította meg a vitának ezt a részét. Az egyik ez. Eotvos azt mondta, hogy Tisza Kálmán megfélemedett, azért nem merete tegnap elhagyni a házat mindjárt az ülés után.

Erre a megjegyzésre Tisza Kálmán tagadólág rázta a fejét, ellenben fia: István, szót kért és kijelentette, hogy a ki azt állítja, hogy Tisza Kálmán fél, vagy valaha ez életben félt, az olyat állít, a mi a valósággal homlokegyenest ellenzék.

— Nem fél, mert tizezer katoná áll a háta mögött! — replikázott az ellenzék.

A másik intermezzo szerzői: Szalay Imre és Andrássy Tivadar gróf. Szalay azzal aposztrófálta a nyugalmat és bigadását vesztett többséget, hogy „ma hűködnék, de tegnap sápadtak voltak.” Andrássy Tivadar gróf — sápadtan a haragtól — azt jelentette ki, hogy az a sápadtság nem a félelem volt, hanem a megvetés jele.

— Magyarazatot! Magyarazatot! — kiáltottak az ellenzéken. Andrássy gróf aztán kimagyarázta magát és becses megvetésével mas felé fordult, ahonnan nem fognak magyarazatot kérni.

Végre, annyi viszontagság után, a ház elnapolta üléseit.

Budapest ostrom állapotban.

— Jan. 30-án. — A retentő gyászhír egy csapásra elsöpörte a fővárosi polgárság politikai tüntetését a katonai javaslat ellen: mint Neptun tengerre a háborgó tenger, oly néma esend állt be azon pillanattól fogva, hogy a katasztrófa híre elterjedt. Az alábbiakban csak meg akarjuk lapunkban is örökíteni az ostrom állapotot.

Ma reggel arra ébredt a főváros közönsége, hogy az utcaókat, különösen a belvárosiakat, a gyalogos és lovas katonaságnak erős csapatai tartják megkötve, noha a forgalom semmivel sem volt élnék, mint a legeszenább napokon. Az országhához vezető utcaókat már reggel kilenc órákor elzárták a gyalogság kordonja s a parlament épületét szemközti is táborított a Károly erődnek egy százada, galukba rakva maga elé a fegyvereket. A muzeum-körút lovasrendőrök és huszárok nyargaltak föl s alá, mint a hogy kis városokban szokták a cirikusok lovasai, hogy publikumot gyűjtsenek az előadásra. A publikum össze is esődtél hamar, kivált a műgyeetem palotája előtt, a hol egy szakasz huszár alatt fészkelődtek a paripák. Jutott a kivanésiakból a muzeum-körút mindkét oldalára, meg a Kályn-tér elejére is, a hol lovas és gyalogos rendőrök állottak hararékzen.

A huszárok, ha már kirendelték őket, tenni is akartak valamit s nekirugtak minduntalan a műgyeetem főkajánjának, melynek ostromai között egy esomé fátalambor szorongott.

Mialatt a műgyeetem erkélyéről ártatlan „abeg”-ok hangzóttak, a műgyeetem szomszédságában megnepeült az állattani intézet udvara. Inesekedéssel valaki megdöbölt egy hadnagyot. Mótalan dühében kinyitotta az intézet kapuját s huszárral belovagolt az udvarra. A esőselek persze rögtön szétrébbent, de az egyetemi ifjak, a kik mísem vétték a haragos hadnagyokat, ott maradtak továbbra is a folyosó ajtaja előtt. A huszárok karsduhogtatra vágattak feléjük, elöl meg a hadnagy, a ki fektelen düvel hadonázott jobbra-balra. Példáját követték persze a huszárok is. A fiatalok futva menekültek a laboratium felé, de a hadnagy oda is utánuk száguldozt lovasaival. Latinovics Géza gyógyszerésznövendéket, Latinovics képviselő unokaöccsét, úgy suttotta föbe a vitéz hadnagy, hogy vérből arccal bukott a földre. Összevagdaltak két másik gyógyszerésznövendéket is: Janosó Endrét és Govorkovics Józsefet, lapunk munkatársát. A „Fiume” kávéház telefonján hívták el a mentőket, a kik Tanhofer Lajos dr. egyetemi tanár felügyelete alatt bekötötték a három fiatal ember sebeit s Latinovics Gézát haza is szállították. E véres jelenet után kihirdették a műgyeetemen, hogy ma nem tartják meg az előadásokat, s az állattani intézetből is elbocsátották a hallgatókat.

Még több ily zavargás is fordult elő, melyeket mind részletezni most már nem tartjuk időszerűnek. Tudósításunkat a főváros polgármesterének hirdetésével fejezzük be, mely így hangzik:

A fővárosi magyar királyi államrendőrség főkapitányának hoztam intézett átirata szerint, a tegnapi nap folyamán és ma

ájfel, a közrend a fővárosnak egész területén megzavartatott. Zavargó csapatok járták be az utcaókat, totemes kárt okozva a köz-és magánvagyonban; azonkívül nem egyszer megtámadva a békesen járó-kelő közönséget is, minek folytán rendőrök és rendőrök kisebb nagyobb sérüléseket szenvedtek. A rendőrség, mint hogy a csoportosulások békés uton való megszólítására irányzott intézkedéseit a remelt eredményre nem vezetett, megrette az intézkedéseket arra nézve, hogy a főváros közönségének személy- és vagyonbiztonságát is veszélyeztető ezen csoportosulások és zavargások, a mennyiben ismétlődésnek megkíséreltetének, a legszigorúbb megakadályoztassanak. Figyelmeztetni kívánom ennek folytán a főváros közönséget, a mely a vélemények nyilvántartásában mindenkor tiszteletben tudta tartani a törvény által megszabott korlátokat, hogy saját érdekében a zajongó csoportosulásoktól tartózkodjék, illetőleg azoktól magát távol tartsa, nehogy a zavargók ellen irányulóan kiveteles rendbályok sulya a főváros bekészertő polgárait is érje. — Kelt Budapestben, 1889. január 30-án. Kamermayer Károly s. k., kir. tanácsos, polgármester.

Rudolf trónörökös hirtelen elhalálozása vetett véget ezen szomorú ostromállapotnak.

— Jan. 31-én. — Gyászkerető plakátok hirdették, hogy az országgyűlés mindkét háza ülést tart. A képviselők ugyszólván mindannyian együtt voltak, s csupán azok hiányoztak, a kik föl-föltutnak „igen”-nel szavazni, hogy azután ismét hazaszálljonak a „seft” után. A képviselők egyaránt feketében voltak öltözve, az elnök Pécsy magyar gyász-diszruhában. Egyszert kerestelen szavakkal adta a képviselőháznak a rendkívüli csapást, mely a dínsztiát s a nemzetet érte. Kijelenté, hogy a trónörökös szívszelétében hunyt el. Beszédét állva hallgatta meg a képviselőház. A ház jegyzőkönyvileg adott kifejezést bánatának, a ház elnöke tolmácsolja a ház részvétét a trón előtt, a ház testületileg fog részt venni a temetésen.

A főrendiház ülésein Vay Miklós báró elnök jelentette be a gyászbeszédet, melyet állva hallgattak meg; gr. Andrássy Gyula könykre fakadt. A főrendiház testületileg vesz részt a temetésen.

Megyei közgyűlés.

2348. szám.
alisp. 1889.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

Több sürgős ügynek elintézése rendkívüli törvényhatósági közgyűlésnek megtartását tövén szükségessé és ennek határidejei ömeltósága a főispán ur által folyó évi február hó 5-ik napja üztetvén ki, van szeresemén a bizottsági tag urakat arról értesíteni, hogy a jelzett rendkívüli közgyűlés folyó évi február hó 5-én d. e. 9 órákor a megyei székház nagytermében fog megtartatni, és hogy azon a következő tárgyak fognak tárgyalatni:

1. Belügyminiszteri intézvény a megyei gyámhatósági szabályrendelet módosító pótszabályrendelet tárgyában.
2. Alispáni előterjesztés a marhabajtó-utaknak az állategészségügy rendezéséről szóló törvény értelmében leendő újból megállapítása tárgyában.
3. Alispáni előterjesztés a megyei betegápolási alap 1888-ik évi kiadásának fedezésére a községek hozzájárulási arányának megállapítása tárgyában.
4. Alispáni előterjesztés a községek számvizsgáló gyűlésein működésének elnököléséről kijelölése tárgyában.
5. Alispáni előterjesztés Mikosovits Kanutnak almási szolgabíróvá lett helyettesítéséből származó több kiadásának megtérítésére vonatkozó remuneráció megadása tárgyában.
6. Ada község képviselőtestületének a szabadta-zenta-ó-becei és zenta-horgosi helyi érdekű vasut építési költségéhez megszavazott 130,000 forint közzjárulási összegnek egy hosszabb lejáratú kölcsönrel leendő fedezése tárgyában.
7. Ó-Becse község által ugyanezen célra megszavazott 100,000 ft hozzájárulási összegnek hasonló módoni fedezése tárgyában.
8. Mohol község által ugyanezen célra megszavazott 100,000 ft hozzájárulási összegnek hasonló módoni fedezése tárgyában.
9. Ó-Kanizsa község által ugyanezen célra megszavazott 125,000 ft hozzájárulási összegnek hasonló módoni fedezése tárgyában.
10. Schlagetter Gyula tisztú főügyész jelentése, néhai báró Rudits József hagyatékú ügyében tervezett egyezség tárgyában.
11. Almás község képviselőtestületének határozata, néhai báró Rudits József hagyatékára iránti egyezség elfogadása tárgyában.
12. Kunbaja község képviselőtestületének ugyanezen ügyben hozott határozata.
13. A es. és kir. 4-ik hadtest-parancsnokság megkeresése a megyében elhelyezett 4-ik huszárezred új állomáshelyeinek kijelölése tárgyában.
14. Feketehegy község képviselőtestületének folyamodványa, községünknek a topolyai járásból ki- s a külai járásba való visszacsatolása iránt.
15. Milassin József, ó-becei lakos, ügyvéd felebbezése Ó-Becse község képviselőtestülete által 1888. június 4-én megtartott közgyűlésében hozott határozatok megsemmisítése iránt.
16. Tovariso, Ó-Palánka és Matheovits községeknek a községi szemelzett fizetéséről és napidíjáról alkotott szabályrendeletei.
17. Torzsa községének a képviselőtestület közgyűléseinek ügyrendjéről alkotott szabályrendelete.
18. Ó-Keér község képviselőtestületének határozata az ott elszállásolt katonaság részére szállást adó épületek birtokosainak fizetendő kárptólás iránt.
19. Czifrusz Ferenc kir. tanácsos tanfelügyelő átirata Krappenheim Mihály volt doroszlói tanító özvegyének nyugdíjazása tárgyában.
20. Szilágyi Mór és társai felebbezése Csonolya község képviselőtestületének a felelős örök felfogadása tárgyában hozott határozata ellen.
21. Uganzsok felebbezése Csonolya község képviselőtestületének az ugarföldök bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen.
22. Fülöp Antónia és Olly Mária zentai tanítónők felebbezése Zenta város képviselőtestületének ötödéves pótlékuk megadása tárgyában hozott határozata ellen.
23. Pressburg Sámuel és társai esantavéri lakosok felebbezése Csantavéri lakosok felebbezése Csantavér község képviselő-

testületének a községi pénzek elhelyezése tárgyában hozott határozata ellen.

24. Melykút és Jankovics községek határozatai a felállítandó távirda állomáshoz megajánlott hozzájárulási összeg tárgyában.

25. Baracska község képviselőtestületének a felállítandó iskola tárgyában hozott határozata.

26. Bácsujfalu község képviselőtestületének a kataszteri birókivétel rendezése folytán felmerült költségek fedezése tárgyában hozott határozata.

27. Karavukova község képviselőtestületének a kir. adózó és közpénztárnok fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata.

28. O-Kér község képviselőtestületének egy községi irónki állás rendszerítése tárgyában hozott határozata.

29. Uj-Palánka község képviselőtestületének a községhez kibővítése tárgyában hozott határozata.

30. Bács község képviselőtestületének a vásár állásra szükségelt 5 hold föld megvétele tárgyában hozott határozata.

31. Jula község képviselőtestületének a csendőrlaktanya kibővítése tárgyában hozott határozata.

32. Kovil-Szt.-Iván község képviselőtestületének Milivojević Nedeljko részére eladott házhely tárgyában hozott határozata.

33. Béregyháza községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése.

34. Kolluth községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése.

35. Cservenka községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése.

36. Tisza-Földvár községének az ottani örökkel kötött szerződése.

37. Kulpin községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése.

38. Ns.-Militics község kérvénye behajthatatlan 17 frt 70 kr. legelődj, 2348 frt 6 kr. külföldre községi adó, 198 frt 71 kr. párbér, 186 frt 54 kr. közöltség és 321 frt 6 kr. örbér hátralék leírása tárgyában.

39. Kernya község kérvénye a behajthatatlan 12 frt 66 kr. közmunkaváltásdíj hátralék leírása tárgyában.

40. Tatabáza község kérvénye behajthatatlan 21 frt közmunkaváltásdíj hátralék leírása tárgyában.

41. Torzsa község kérvénye behajthatatlan 54 frt 40 kr. közmunkaváltásdíj hátralék leírása tárgyában.

42. Kulpin község kérvénye behajthatatlan 419 frt 62 kr. közmunkaváltásdíj hátralék leírása tárgyában.

43. Almás község kérvénye behajthatatlan 1495 frt 85 $\frac{1}{2}$ kr. közöltség, 52 frt 91 kr. vallási és 188 frt 31 kr. legelődj hátralék leírása tárgyában.

44. F.-Szt.-Iván község kérvénye behajthatatlan 901 frt 33 kr. iskolaalap követelés hátralék leírása tárgyában.

45. Néhai Lindemayer Gyula volt uj-palánkai jegyző özvegyének nyugdíjszegélyben való részletezése.

46. Krausz Sámuel gyakorló orvos moholyi lakos kérvénye orvostudói oklevelének meghirdetése tárgyában.

47. Bresztovics, Csantavér, Cservenka, Apatin, Petrovács, Uj-Futtak, Uj-Szivacs, Bajsa, Obrovács, Kovil-Szt.-Iván, Parabuty, Kis-Keér, Matheovics, Gara és Uj-Sóóvé községeknek közpénztári számadásai; Goszpodince, Vilová, A.-Kovil és Tittel községeknek alapítványi számadásai; Ada, Sztanisics, Bukin, Obrovács, Matheovics, Ó-Beesse, Novoszéll, Uj-Szivacs és Kernya községeknek költségvetése; N.-Palánka községének mértékhatélességi költségvetése; Tatabáza és Csurogh községeknek pótköltségvetései.

Kelt Zomborban, 1889. évi január hó 26-án.

Schmausz Endre,
alispán.

Megyei s helyi hírek.

* **Klnevezőcsék.** A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyek m. kir. minisztere Kiss Ábel kis-hegyesi lakókat a topolyai járásra névze állandó gazdasági tudósítónak nevezte ki.

* **A véderő-törvényjavaslat és megyénk.** Az ifjuságnak a véderő-törvényjavaslat ellen Budapesten f. évi január hó 27-én tartott országos közgyűlésére a szabadkai népkör a következő táviratot küldte föl: A szabadkai népkör honfői kelkesedéssel üdvözlö az ország ifjuságának gyűlését, és benső megköszönéssel veszi részt az ifjuság-törvényjavaslat elleni tiltakozásában. Szörzene kísérje s teljes siker jutalmazza hazafias bátor fellépésüket. Az elnökség nevében Melkay György.

* **Uj ügyvéd.** Dr. Kobelrausch József ügyvéd, ügyvédi irodáját Baján, Michitsch Istvánnak Türr-féle házában megnyitotta.

* **Halászlát jog bérbeadása.** A plávnai község határbeli dunavizek és mozsár halászlát joga a palánkai m. kir. erdőgazdálkodás iródjában f. é. február 4. d. e. 10 órákor tartandó érvelesen f. é. április 1-től kezdve egy vagy 3 évre bérbe fog adani. Kiküldési ár 3004 frt.

* **Uj jogtudor.** Vicsék Andor, helybeli kir. törvényszéki joggyakornok, a kolozsvári Ferenz József tud. egyetemen jogtudorrá avatott.

* **Alapszabályok jóváhagyása.** A m. kir. belügyminiszter, a bajai szegény iskolás gyermekekét segélyező egyesület alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

* **A zombori I.** temetőjézi egyesület f. é. február hó 17-én d. e. 10 órákor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tartja, melyhez az egylet tagjai meghívottak. Zombor, 1889. január hó 30-án. Schaffner József, elnök.

* **A zental függetlenség párt** a napokban tartotta tisztújító ülést. Megválasztottak: elnök: Kozics István, helyettes elnök: Tésits Sándor, alelnökök: Vass József és Kovács Mihály, jegyző: Beitmann Ferenc. II. jegyző: ifj. Kozics István, igazgató: Bolváry András, segédigazgató: Szűcs József, pénztárnok: Varga József, alpénztárnok: Kontár Péter, ellenőr: Novoszéll György, könyvtárnok: Kikircs János.

* **Egységes vasúti idő.** A magyar vasutak igazgatói a vasúti idő reformjával foglalkoznak. A magyar királyi államvasutak igazgatósága ugyanis azt indítványozta s indítványát alaposan in-

dokolta is, hogy egységes osztrák-magyar vasúti idő állapítsák meg, s hogy ez az indítvány, abban az esetben, ha magyar és az osztrák kormány hozzájárul, a német vasúti igazgatóságok egy-lete elé is terjesztessék. Az egységes idő bizonyos órázónák szerint állapítandó meg úgy, hogy a prágai időt csak 2 perccel, a budapesti időt csak 16 perccel kellene visszavenni. E szerint vasúti időnk a Greenwichtól nyugatra fekvő 15-ik hosszúsági fokra szállítandó le, s a vasúti idők egységesítésén kívül még az az előnyünk is volna belőle, hogy a greenwichti és a mi időnk közti különbség nem percek szerint számíthatnak, hanem egy egész órát tenne. Az 1883-ik évi párisi fokmérő-konferenciára óta a csillagászok, tudományos testületek és a vasúti igazgatóságok állandóan foglalkoznak az egységes világdíj kérdésével. Amerikában máris nagy lépést tettek ezek az eszmének a megvalósításához, a mennyiben az Egyesült-Államok területüket elő zónára osztották föl, mindenik zóna 15 hosszúsági fokra terjed, e zónákban a vasúti idők egy órával térnek el egymástól. Ugyanígy beosztást javasolnak Európa számára is. Németországban míg többféle vasúti idő van mint Ausztria-Magyarországban, s azért a német vasutak menetrendjei nagyon zavarosak.

* **Közégház-építés.** A Jankovácson építendő közégháznál előforduló az összesen 1253 frt 59 kr-ra költségelt munkálatok biztosítása végett az ottani községi előjárásnál f. é. január 13-án megtartott árjeltes alkalmával beadott ajánlatok a napokban elbíráltatván, azok közül Községi Aatal melykúti kőművesmester ajánlata fogadtatott el, ki a fent feltüntetelt egységi áraknál 4 $\frac{1}{2}$ százalékkal drágábban vállalkozott az épület elkészítéséi. — Nevezetel a szerződés e szerint, 11785 frt erejéig meg is kötötték.

* **Rendezett tanácsú város jegyzője** nem bűnethető zugírását miatt, ha perenkívüli ügyekben díjazást a feleknek beadványt készít. — Ezt a döntvényt mondotta ki a budapesti kir. ítélőbír. s ítéletét a kir. kuria is jóváhagyta.

* **Temerinből írják:** Temerinhez közel egy eszárda mentén az árokban az arra cirkáló csendőrok egy megölt leány holt tetemére bukkantak, ki valószínűleg valami büntény áldozatának esett. A csendőrok betérve a közel levő eszárdohoz, a koresmárost keresték, ki csak hosszas várakozás után jelent meg s felénk, izgatott magaviseleté csakhamar felkeltette a csendőrok gyanúját. Az egyik csendőro adó akart kapni a koresmáros jobb kezéhez, amit azonban az íjelt ember nem engedett. Ez még yanakvóbbá tette a csendőrokat, kik most már követelni keztek, hogy müssa meg jobb kezét. Hosszas faggatás után a koresmáros megmatatta kezét, mely egész véres volt. A koresmáros azonnal tartóztatott; bűnös tetteit, hogy ő gyilkolta meg a eselédet, bevallotta. A gyilkosságot állítólag azért követte el, hogy elrabolhassa a eseléd esekelyé megtakarított bért.

* **A zombori volt kir. pósta- és távirdai hivatali épület** átalakításának és helyreállításának biztosítása végett a helybeli m. kir. adóhivatalban f. é. február 6-án d. e. 9 órákor nyilvános árjeltes fog tartatni. Irásbeli ajánlatokat az árjeltes kezdetéig az árjelteszó bizottság elfogad. Költségelőirányzat 817 frt 33 kr. barmatpénz annak 10 százaléka. A közel-bbi árjeltes és építési feltételek az apatini m. kir. kincis. íspánágnál tekinthetők meg.

* **Esküvő.** Január hó 23-án 4 $\frac{1}{2}$ órákor délután esküdött örok húsgépt Himmelsbach Gyula, kulpini földbírtokos Jánoki Irma kasszaszónyok, Jánoki István kuzneurai orvos és földbírtokos kedves leányának. Nászgyónok voltak: a menyasszony részéről Luszczi Vendel kuzneurai jegyző, a vőlegény részéről Sorok Gyula szilbasi postamester. Koszorúnyok voltak (Hartmann Jolánta és Hartmann Erzsike Uj-Sóóvérl; Rott Irén Verébárl és Mauer Gusztávka Verébárl; vőfölyök voltak: Gutvinn László-Torzsar; Schmitt Oszkár Alpárl; Bogó-Otú O-Keérről; Rapp Filop Baleszról). A vendégek száma meghaladta a háromszázat. Rendkívül kedvely volt a mulatság és a táhez reggeli 7 óráig tartott a küllai jó zenekar mellett. Jelen volt a vidéknek a színejava. A kitarbótt fiatalabbak másnap 9 órákor délelőtt az ifju házaspárt elkísérték a Himmelsbach tanýára s ott folytatták a mulatságot estélig, midőn is a szelzósza minden irányba féle szállingóztak haza a megört vendégek. — Isten éltesse a fiatal házaspárt és sohasem legyen komolyabb felbő házasságuk egén!

* **Zombor sz. kir. város tanácsa részéről** ezennel köz-hírré tétetik, hogy a mult évre visszahatólag érvényesített III. oszt. kerestet (bérlet) adó kivételi lajstrom az 1883. évi XLIV. t. cz. 16. §-a értelmében folyó évi február hó 1-től 8-ig bezárológ a városi adóhivatal helyiségében a hivatalos órák alatt közszemlére fog kitétetni. Egyben figyelmeztetnek az adózók, hogy a kivetés elleni netáni felszólalásaikat és pedig: a) azon adózók, a kik ezen adóval már 1887-ik évbén is megváltak róva a lajstrom kitételének napját; b) azon adózók pedig a kik ezen adóval csakis 1888-ik évbén első ízben róváltak meg, adótarozásuknak az adókonyvesekbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi tanáshoz címzve írásban beadhadják. Zomborban, 1889. évi január hó 30-án. Dr. Csahas Benő s. k. polgármester.

* **Meghívó.** A zombori általános ipartestület f. évi február hó 17-én d. u. 3 órákor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart, melyre az ipartestület kötelekbe tartozó iparosok, kik a város területén az 1883. évi XVII. t. c. 5 §-ban elősorolt és képesítések közt mesterségük íznek, tekintet nélkül arra, vajjon a testülettel szemben fenálló fizetési kötelezettségüknek eleget tettek-e vagy sem, tisztelettel felkérnek, miszerint az iparos osztály érdekeinek előmozdítása céljából a fent emeltett napon mentől számosabban megjelenni sziveskedjenek. A közgyűlés tárgyai: 1. Jegyző jelentése az előjárásról 1888. évi működéséről. 2. Az 1888. évi számadások megvizsgálása s a számvonók jelentéséhez képest a felmentvény megadása. 3. Az 1888. évi költségvetés, valamint a hozzájárulási kulcs megállapítása. 4. Jegyző fizetésének megállapítása. 5. Az előjárás legközsönése s az ipartestületi elnök, a 3 áldványos s 12 előjárásig tartóknak újbó megválasztása. 6. Netáni indítványok, melyek azonban az alapsz. 11. §-a értelmében csak akkor lesznek tárgyalhatók, ha 20 tag aláírásával legalább 8 nappal a közgyűlés napja előtt az előjárásról beadattak. Megjegyzés. A mennyiben az alapsz. 11. §-ához képest elegendő számú tag a közgyűlésen es alkalommal meg nem jelenne, 8 nap mulva új közgyűlés fog tartatni, tekintet nélkül a megjelent tagok látszámára. — Az 1888. évi számadások s az évi jelentés a t. e. testületi tagok által a közgyűlés előtt 8 napon át az ipartestület helyiségében betekintheők. Kelt Zomborban, 1888. évi február hó 1-én, Husveth István s. k. ipartestületi elnök. Zsuffa Vince s. k. ipartestületi jegyző.

* **A helybeli „népköri iparos-dalárdák”** f. évi márczius hó 2-án, a „Vadászkürt” nagy természet dalestílyvel és tombolával egybekötött táncgyálmat rendez.

* **Teremini tudósítónk írja** a következőket: Zene- és ének-estély. A teremini polgári dalárdá e hó 26-án a községi nagyvendéglő dísztermében tartala egybekötött zene- és énekestélyt rendezett, az estély egy anyagyal, mint erkölcsileg kitűnőnek sikerült úgy, hogy a rendezők, első sorban pedig a dalárda karnagyát dícséret illeti. Hangverseny első pontját Mozart, „Szövetésdánál”-a készítette, melyet a dalárda férfikara szépen és összhangzóan énekelt. A műsor második pontja Fábry Juliska k. a. előadása volt, ki

Schulhof „Valte ballante”-ját adta elő zongorán művésziösen és kiváló praecitálással. Ezután következett Erkel Ferenz „Bankban”-operájának „Bordala”-melyet szintén a férfikar adott elő, hűvel és melegséggel. Az estély kimagasló pontját képezte az „Egyveleg”-melyet Fábry Juliska és Riza kasszaszónyok zongorán négy kézre, Varga Dező harmoniumon, Bernstein József garidionon, Jellinek Béla a dalárda karnagyá hegedűn adtak elő gyönyörűen és egy-behangzóan, művészi technikával és korrektséggel. A közönség elismerésül a két műsorszepíté esokorokkal lepte meg és szerpóteket együttesen megtapsolta és megölelte. Következett ismét a férfikartól „Magyar népdalok” előadása. Ezután Fejes Ágost lépett az emelvényre, Gyulá Pal „Pokainé”-ját szavalta gyönyörű hanghordozással, átértett pátthossal és érzéssel. A művésziösen egy-beállított műsor hetedik pontja „Nyitány és kettős”- volt Norma operából, melyet Varga Dező zongorán és Jellinek Béla harmoniumon adtak elő művésziösen és nagy hatással. A hangversenyt a férfi kar éneke zárta be. Kúcken „Bányász”-dal át énekelte, oly szépen, hogy a közönség a dalt megújította. Altalában a szereplők teljesen megállított helyüket és élvezetes estét nyújtottak, ám a közönség sűrű tapsokkal hallált meg. A hangverseny után kezdetet vette a tánc, mely reggeli 5 óráig tartott. A mulatságon számosan vett es részt a közeli községekbeli is. Az első nyegest volt mint 40 pár táncolta. Ott voltak: Ferebach Antalné, Lakatos Péterné, Adámné, Benedékné, Deiszlerné, Fábryné, Jarek, Fischer-né, Guszmáné, Grünne, Irtizné, Kohn Adolfné, Nagy Kálmáné, Mikovitsné (Jarek), Papik Miksáné, Paulikné (Ujvidék), Péter Ferenzné, Puskasné, Reiter Vilmosné, Ruffné, Schönerne, Springerné (Ujvidék), Szendyné, Szokoláné (Ujvidék), Szmiha Kálmáné (O-Kér), Skalliné Szabolcsné, Terenrné, Vargáné (Ujvidék) asszonyok továbbá Adam Cecil Fábry nővérek (Jarek), Fischer Katinka, Florián Margit, Gisz Mariska, Grün Riza, Huner Gabriella, Janik Anika (Szt. Tamás), Irtiz Berta, Papik Józsa, Paulik Ilonka (Ujvidék) Reiter nővérek, Schöner Matild, Frener nővérek. Vig tere z kasszaszónyok. — Egyben megemlítenk, hogy a teremini „Olvasókör” február 9-én saját könyvtára javára zárt-körü tánc mulatságot rendez.

* **A karszedelemi miniszter** közelebb felmerült konkrét esetekre vonatkozólag a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Iparügyben: gyegyszerűsödés és segédok közti a munka viszonybó fölmerülő vitás ügyek elintézése nem az iparhatóság elé, hanem a bírói útra tartozik.

* **Szállítás közben** megdöszmált bor. Igen gyakori eset az, hogy vasuton vagy hajón a szállított bor megdöszmálják oly módon, hogy a hordó egyébrónesit helyéből odább verik s aztán kis lyukat furva a hordóba, a bort vékony esóvel, esetleg szálmával kiszívják, a lyukat betömik s az abroncsot újra helyére verik. Az ilyen megdöszmálással nem csak meglópják a tulajdonost, hanem, a mi még rosszabb, gyakran az egész bort elrontják, mert a kiszívott bort rendezően vízzel potlják. Így történik aztán, az, hogy a megrendelő sokszor a megrendelt minőségünél sokkal rosszabb bort kap, a minnek következménye már nem egy kellemetlen por volt. Többiszor merült már föl az a kérdés, hogy mi módon lehetne ezt a dezsalmát megakadályozni. Legbiztosabban mindenesetre az, ha a bort kettős hordókban szállítatnák; mint-hogy azonban ez igen költséges védekezés volna, nem igen ajánlható. Ennél sokkal egyszerűbben és sokkal esősebben is biztosíthatjuk a bort a dezsálmától ellen, ha az abroncsokat egy a hordók-hoz erősítjük meg, se jobbra, se balra el ne mozdíthatassék helyükből. Ezért nem kell egyebet tenni, mint a már keltetett felvert abroncsokat három, vagy négy vaspánttal összekötni. Minthogy az így meggyasztalt hordókat csak a fenekükön vagy puszta dőngönkon furhatjuk meg, ha lopás történt, azt az átvevő azonnal észreveheti.

*) **Nowak bécsi egyetemi tanár,** a Giesshüllü víz elemzője, következő megjegyzéseket tesz: Azon körülményről fogva, hogy a Giesshüllü víz 10.000 CL-ben (= 10 L.) 23.7396 gramm, vagyis 1289 CL szabad szénasavat tartalmaz; kimondható, hogy a szénasav mennyisége oly jelentékeny, hogy náladnál nagyobbakat egy 7.70. C. fokú forrás nem is tartalmazhat. A Mattoni-féle Giesshüllü-er tehát a szénasavtartalom maximumát foglalja magában, is ily maximumnál több természetes savanyúvíz nem tartalmazhat. A Giesshüllüben foglalt szénasav egyéb savanyúvizek szénasav gyögyértékere nézve tetemesen felülmúlja, mert a szénasavnak viszonya a többi szilárd alkotórészekhez a Giesshüllü vízben felette kedvező és mert ezen szilárd alkotórészek aránya sokkal előnyösebb mint más savanyúvizekben. A Mattoni Giesshüllü tehát oly tulajdonságokkal bír, a melyeket eddigleg semmennyi más savanyúvíz felülmúlul, sőt csak el is érni nem volt képes; mindezek folytán a Mattoni-féle Giesshüllü az érvényes szénasavas víz sorában az első hely foglalja el.

VEGYES HIR.

* **Honnan vette eredetét a Blane Montag?** Sok józan és részeg ember törté ma e nagy kérdés megoldásán a fejét; de egy látszik eddig eredménytelenül, holott a kérdésnek igen egyszerű története van. Igazságon Matyás királyunk idejében Aeneas Sylvius latin író, ki később II. Pius név alatt római pápa lett, Beesben sokszor megfordult és ismerte az ottani viszonyokat. O írta meg egyik művében, hogy Beesben az 1450-es évek körül éven virágzott az ipar, sok jó bor termelt és polgárság aránytalanul élt. Ily könyvnyelmi életviszonyok közt minden vagyonosabb polgar rvszóbat rendeztet, he, hova aztán vasnaponként jó könyvával odacsalogta a népet, főleg pedig a vig iparoságotokat. Az éltl ezen urak egészen ingyen adták, hogy a vendég annál többet igyék és hogy ősi szokás szerint, annál többet lehet eszni a bor minőségén és a mértéken. Ily vasnapai mulatságnak aztán rendezésen az lett a vége, hogy a fatalság jól bergott, összevessék és jól elpáholták egymást Isten igazában; úgy hogy volt elég véres fej és kékre vert test. A vért ugyan elállították, de a jól élvért kez és hatak még másnap, vagyis hétfőn is viseltek a botok es futókosok helyet, kék daganatok kephében. Hat ezeket a kék daganatokat kellett hétfőn hídor borongatással gyógyítani, azért nem dolgozhattak hétfőn a mesterségben. Ime, innen a kékre vort testöl veszt eredetét a Blane Montag, a kék héfő!

Irodalom.

— **A lélek kíméltelése,** az ember nevelése nines befejeze az iskolában. Az élet; a társadalomnak, a népek valódi mestere s az életnek; az irodalom, a sajtó a leghatásosabb eszköze. A szabadságnak s a műveltségnek ez a világió tornya s a mely nemzet az irodalmát, a sajtóját nem támogatja; az nem lesz szabad, nem lesz művelt. A „Képes Családi Lapok” már tíz év óta hirdeti, a műveltségnek eszméit, hinti a szöpek, nemesnek, jónak magvát. A „Képes Családi Lapok” megérdemli, hogy minden magyar család olvasó asztalának állandó vendége legyen. A „Képes Családi Lapok” előfizetés árát egész évre 6 frt, félve 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadónival (Budapest, nagy korona-utca 20. sz.), melyhez az előfizetéshez legelzserűben postatalványon intézendő, kívánatra bárkinek ingyen es bérmentve szolgálat mutatóvázsmokkal. A legújabb szám is változatos tartalommal jelent meg.

— Az **Eredeti Magyar Daltár** III-ik évfolyamának I-50 füzete Hoós János szerkesztése és kiadása éneke és zongorára a következő tartalommal jelent meg: 177. Ha könyveket látsz arcomon — Hoós Jánostól. 178. Vigan táncol a menyasszony — Nagy Pistától. 179. Ujpesti dal — Goll Jánostól. 180. Főle-mile zeng a közel berokbe — Borsay Samutól. 182. Igazán csak egyszer lehet szeretni — Gaal Ferenctől. 183. Domb oldalán kicsi ház — Szt. Gály Gyulától. 184. Könyvtől ázik, sűrű könyvtől az oreám — Jakab Gézától. — A melléklet az originalis Rákóczi notát hozza 1702-ből — Zsáányi Armand kitűnő hegedű átiratában, leírva egyúttal a Rákóczi nota keletkezését és tovább fejlesztését is. — A dalok egytől egyig szépek, hangulatteljesek. A zongora lételet szabatos változatos, úgy hogy a magasabb műgényekkel bírónak is kedvesen szórakoztatást nyújtanak. Örmel udvozoljuk tehát e hézagpótló vállalatot, a mely a komolyabb magyar zene fejlesztése mellett célul tűzte ki a régi, a fejlődésbe ment magyar nagy hallgatókat is összegyűjteni, a mellékleten pedig alkalmas iskolai gyermekdalokat nyújt a tanítók és szülőknek, a melyek által a gyermekek kedélye jó eleve előkészíthető a törzsmagyar dalok elsajátítására. Nehéz feladatának keresztülvételében a legjobb név zeneszerzők állanak segítségére; újabban id. Ab-rányi Kornél, Szentirmay Elemér és Lányi Ernő urakat is sikerült megnyerni munkatársakul. A lap előfizetési ára egész évre 6 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám 60 kr. Előfizetheti Déván (Hunyadm.) a szerkesztőségnel.

NYILTTÉR.*)

Verfälschte schwarze Seide. Man verbenne ein Mä-terden des Stoffes, von dem man faufen will und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide frauntelt sofort zusammen verlohrt bald und hinterläßt wenig Nidje von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide die leicht wieder wird und bricht brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schwafäden“ weiter (wenn jeht mit Farbstoff erdwert), und hinterläßt eine dunstbraune Nidje, die sich im Gegenlicht zur echten Seide nicht frauntelt, sondern träumt. Jedrückt man die Nidje der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depot von **G. Henneberg** (f. u. f. Hoöflet.) Zürich, verbennt gern Mäiter von feinen echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Nöben und ganze Stüde portos und zollfrei in's Haus.

„Nincs többé köhögés!“

Igy fog minden egén nyilatkozni, a ki már egyszer kísérletet tett a hírneves s dijjutalmazóit

9-10 Egger-féle mellpasztillákkal,

melyekre tisztelt című olvasóinkat ezúttal figyelmeztetni kívánjuk.

Ezen pasztillák ára dobozokban 25 és 50 kr. és kaphatók a következő gyógyszerárakban:

Zomborban: Saly Antal és Szauerborn Károly. Szabadkán: Jó Saároly, Milassin Illés, Gálffy György, Décsy Dezső. Baján: Geiger Károly, Nagy Sándor, Pollermann Bert, Steingner Lajos. Kúlán: Mály János. Újvidéken: Grossinger C. B., Dimitrievič G. H. és Plavescics G. gyógyszerész uraknál.

* E rovat alatt közzéttekert nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő és lapfajdos: **Dr. MOLNÁR GYULA.** Kiadó: **OBLÁT KÁROLY.**

HIRDETÉSEK.

Id. Goldfáhn Lipót

Hohenlohe herceg porosz sziléziai kőszénbányáinak Zombor és kerületi képviselőisége

ZOMBOR.

Trefort-utca, Weldinger- (ezelőtt Stein-) féle házban.

Tetemesen leszállított kőszénárak, mai naptól számítva.

Carolinigrube porosz szalén-szén:

100 kilonként . . . . . 1 frt 85 kr.
500—1000 kilonként . . . . . 1 frt 80 kr.

Ugyanitt kapható: 1—1

Salgótarjáni kőszén . . . . . 100 kilonként 1 frt 50 kr.

Szlavonai búkkfászn;

bérmentesen házhoz szállítva.

Az általunk részlethizetésre eladott sorsjegyek folyvást pénztárainkban vannak elhelyezve, s a részlethizertokosoknak kívántra mindenkor előmutattatnak.

NYUJTS KEZET A SZERENCSENEK!

Húzás már február 15-én.

Jó sziv sorsjegyek

pontosan a napi arfolyamon vagy részlethizetésre.
Különböző: } 5 darab 36 havi — frt 75 kr. részlethben
 } 10 darab 36 havi 1 frt 50 kr. részlethben
 sorozattal: } 15 darab 36 havi 2 frt 25 kr. részlethben
 } 20 darab 36 havi 3 frt — kr. részlethben

Az első két részlet beküldése ellenében kiszolgáltattuk a sorsjegyek sorozata és számalval ellátott részlethet, melyvel a vevő egyedül jogot gyakorol minden nyereményre. Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközölünk. Utánvét mellett nem küldünk semmit!

Betéti társaság

DIRNFELD TESTVÉREK

Budapest V., Fürdő-utca, 4. szám.

Tisztességes emberek, kik helyi ügyünknek megfelelő jutalek mellett átvenni készek, forduljanak hozzánk.

815. szám.
1889.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak olyó hó 15-én kelt 75883/88 sz. a. magas intézménye fölytán alulirt kir. jószágigazgatóság részéről ezenel közhírre tétetik, miszerint a **zombori volt kir. pósta és távirtdai hivatali épület** átalakítása és helyreállítása iránt költségvetésileg 817 frt 33 krral megálpított munkálatoknak vállalat utján kiadása ezéljából **Zomborban a m. kir. adóhivatal hivatalos helyiségében folyó évi február hó 6-án d. e. 9 órakor nyilvános árlejtés** fog tartatni, melyre az árlejtésben részt venni szándékozók a 817 frt 33 krrnak megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva ezenel meghivatnak.

Szabályszerűen kiállított, kellő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árlejtés megkezdése előtt az árlejtő bizottsághoz benyújtandók.

A közelebbi árlejtési és építkezési szerződések az apatini m. kir. kinost. ispánságnál betekinthezők.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Sze ged, 1889. január 24-én.

M. kir. jószágigazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatli.)

MINDENNYIT KAPHATÓ. 17 KITÜNTETŐ ERLM. OLSÓ ARAK. LEGFINOMABB MINŐSÉG. **CHOCOLAT SUCHARD** NEUCHÂTEL (SCHWEIZ). CACAO. KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO. 100-200 Csepe. 1 táplé.

Bútor.

Bátorkodem ezenel a n. é. közönség becesse figyelmét ezégre felhívni, és kérem szükségletének fedezése alkalmából személyesen meggyőződni arról, hogy legfőbb igyekvésem b. bevőimet a legjutányosabb árak mellett teljes megelégedésre kiszolgálmi.

Választékos készlethben tartok mindennemű **asztalos- és kárpitozott bútorokat,** csakis szolid, és a jelen kornak megfelelő divatos kivitelben.

1 kanapé, 6 futeel, bordo brocat seyllemmel bevonva, mely szintén készlethben van, igen jutányos áron eladó.

A n. é. közönség becesse pártfogását kérve, tisztelettel

Adler A.

kárpitos, díszítő és bútorkereskedő, Zomborban, főuteza, a takarékpénztárral szemben.

Tíz forint napi mellékereset tőke és kockázatas (fiako) nélkül sorsjegyek részlethizetésre melletti eladás útján az 1888. XXXI. törvényozak értelmében. Ajánlatokat elfogad a főv. változlet társaság **Adler és társa.** —6 Budapestben.

Alkalmi bevásárlás.

Mint a legnagyobb pokrócz- és lótakaró-gyár képviselője, azon helyzetben vagyok, hogy **lótakarókat** a legkülönlethbb szegélyvel 130 kryval drbját; ugyanaz 130 cm. széles, 190 cm. hosszú drbját 175 kryval adhatok el. **Sárcaszőrű takaró** pedig 275 drba, **híntakaró** 350 drba, **Urasági takaró** 4 frt drba. **Burret-selyem-takaró** a legszebb színekben: mint vörös, kék, zöld és sárga esikkal drja 350. Utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellet kapható.

Export Etablissement Weiss
Wien, I., Seilergasse 7.

Goldmann József, Zomborban.

Varrógép gyáriraktár s javító-műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmét a főuteza Millasevits-féle házbanlevő gazdagon föl-szerelt raktáramra felhívni, melyben mindennemű varró- és mosógépek jobb minőségben, alkatrészek minden systéma szerint, házi- és vendéglővillamesőngetyű,

telefon és villámhárítók

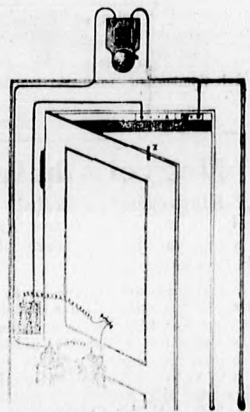
stb., stb vannak, s azon udvarias kérelmet teszem, hogy engem netáni bevásárlás esetén nagybecsű megrendeléseivel szerencsétlenül, elvül tűzvéni, ki magamnak a legjutányosabb föltételek mellett szolgálmi ki bevőimet.

Egyszersmind ajánlom mechanikailag berendezett műhelyemet minden systéma szerinti

varrógép kijavítására

továbbá házi vendéglői sürgöny telephon s villámhárítók bevezetésére egy évi jótállás s a legolcsóbb árak mellett.

Magamat a n. é. közönség figyelmébe ajánlvá, vagyok

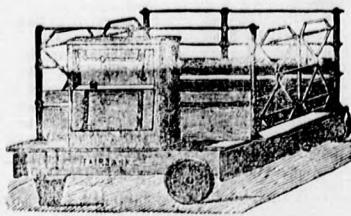

Tisztelettel

Goldmann József.

Fairbanks-mérlegek

az egész világon a legközelebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százas rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosulyal vannak ellátva. Tartósság, pontoság és könnyű kezelésüknd fogva az összes világkiállításán első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek. A jutányos árakban — melyek sulyokkal számított tizedes mérlegek áránál sem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutra való feladás költségei benntofalattatnak. Gazdasági szekér- és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czlm: Oszt.-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 23.

24—24

Árjegyzékkel és felvilágosításokkal szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer.